

ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

จิรา เหมือนหน้า

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา^๑
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**THE AMINISTRATIVE FACTORS RELATED TO THE
DECENTRALIZATION OF AMINISTRATION IN SCHOOLS
UNDER NAKHON SI THAMMARAT EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3**

CHIRA HAMTANON

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Acaddemic Year 2008**

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา
	สังกัดดำเนินงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
ผู้วิจัย	นางสาวจิรา เหมทานันท์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา

คณะอาจารย์ที่ปรึกษา

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบูล นิมสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ดร.ประกอบ ใจมั่น)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบูล นิมสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ดร.ประกอบ ใจมั่น)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตภากัญจน์)

..... กรรมการ
(ดร.สุรพงษ์ อึ้งศิริพฤทธิ์)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิญญา สถิตย์ภาควิชากุล)

คณบดีคณะครุศาสตร์

วันที่ 11 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2552

(อาจารย์อัมพล ศิริพันธ์)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

เก้าโครงการวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัย	จิรา เหมือนกันที
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา	การบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา	2551
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.ประกอบ ใจมั่น

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยทางการศึกษาที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3
ผู้วิจัย	นางสาวจิรา เหมหานนท์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบูล นิ่มสุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.ประกอบ ใจมั่น

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหาร ศึกษาการกระจายอำนาจการบริหาร ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายอำนาจการบริหาร ในสถานศึกษา และเพื่อสร้างสมการเชิงทำนายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับ การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 ในกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 186 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เกี่ยวกับปัจจัยการบริหารที่สัมพันธ์กับการกระจายอำนาจ การบริหารในสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS For Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ ด้วยพหุคุณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้าน พนวณว่าปัจจัยด้านสถานศึกษา ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและด้านการมีส่วนร่วมขององค์คณะบุคคล อยู่ในระดับมาก
2. การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้าน การบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจ การบริหารในสถานศึกษาพบว่าปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับการกระจายอำนาจการบริหาร ในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยการบริหารสามารถอธิบายความ

แบบพื้นของการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ได้ร้อยละ 33.10

4. ผลการวิเคราะห์สมการเชิงท่านายระหว่างปัจจัยการบริหารกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษาได้สมการดังนี้

สมการในรูปค่าแหนดิบ

$$\begin{aligned} \text{การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา} &= 0.756 + 0.123 (\text{ปัจจัยด้านสถานศึกษา}) \\ &\quad + 0.628 (\text{ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา}) \\ &\quad + 0.192 (\text{ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมขององค์คณบุคคล}) \end{aligned}$$

สมการในรูปค่าแหนดมาตรฐาน

$$\begin{aligned} \text{การกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา} &= 0.127 (\text{ปัจจัยด้านสถานศึกษา}) + 0.486 \\ &\quad (\text{ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา}) + 0.220 \\ &\quad (\text{ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมขององค์คณบุคคล}) \end{aligned}$$

ABSTRACT

The Title	The Administrative Factors Related to the Decentralization of Administration in Schools under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 3
The Author	Miss Chira Hamtanon
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr. Phaisarn Nimsuwan
Thesis Advisor	Dr. Prakob Jaiman

The objectives of this study were to find out the administrative factors related to the decentralization of school administration under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 3 and to predict the relationship between administrative factors and the decentralization of school administration by using prediction equation. The questionnaires designed by the researcher were used to collect data from 186 school administrators. The SPSS for Window program was used to analyze data. The statistics such as percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis were used.

The results of the study were as follow:

1. The school administrative factors in general were at a high level. When each aspect was considered, it was found that the school factor, the school principal factor and the participation of staff were also at a high level.

2. The level of decentralization of school administration in general was at a high level. When each aspect was considered, the result was that the academic administration, budget administration, personnel administration and school general administration were also at a high level.

3. The factors of school administration in general were significantly related to the decentralization of school administration at 0.01 level and the school administrative factors could predict the decentralization of school administration about 33.10 percent.

4. The result of the prediction equation between the school administrative factors and the decentralization of school administration in schools were as shown in the prediction equation below.

The Raw Algebraic Equation

$$\begin{aligned} \text{The decentralization of school administration} = & 0.756 + 0.123 \text{ (School factor)} \\ & + 0.628 \text{ (School principal factor)} \\ & + 0.192 \text{ (The participation of staff)} \end{aligned}$$

The Standard Algebraic Equation

$$\begin{aligned} \text{The decentralization of school administration} = & 0.127 \text{ (School factor)} + 0.486 \\ & \text{ (School Principal factor)} + 0.220 \\ & \text{ (Participation of staff)} \end{aligned}$$

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพบูล นิมสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ดร.ประกอบ ใจมั่น กรรมการที่ปรึกษา ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชทุกท่านผู้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้สาขาวิชาบริหารการศึกษา

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนน ทองชัย ออาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง ประธานหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาราชภัฏนครศรีธรรมราช นายทวีป ปรีชา ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 นายกรีฑา วีระพงศ์ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา อำเภอส่าห์ ศิริวัฒน์ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนท่าศาลา ประศิทธิ์ศึกษา นายอุส่าห์ ศิริโนกช์ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันเพียงจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณให้เป็นกตัญญูด้วย ตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จิรา หมากานเท่

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	๑
สารบัญ.....	๑
สารบัญตาราง.....	๙
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา	9
ปัจจัยด้านสถานศึกษา	9
ปัจจัยด้านผู้บริหาร	15
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมขององค์คณะบุคคล.....	16
การกระจายอำนาจการบริหารการจัดการศึกษา	32
การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	42
การกระจายอำนาจการบริหารงานวิชาการ.....	48
การกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณ	59
การกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคล	62

บทที่	หน้า
การกระจายอำนาจการบริหารงานทั่วไป	64
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	76
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล	80
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	83
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล	84
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	99
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผลการวิจัย.....	100
ข้อเสนอแนะ	107
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	119
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	121
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	130
ประวัติผู้วิจัย	138

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ	4
2 บทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	22
3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ	77
4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3.....	84
5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านสถานศึกษา.....	85
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านผู้บริหารสถานศึกษา.....	86
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการมีส่วนร่วม ขององค์คณะบุคคล	87
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3.....	90
9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของการกระจายอำนาจการบริหาร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ	91
10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของการกระจายอำนาจการบริหาร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการบริหารงบประมาณ	92
11 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของการกระจายอำนาจการบริหาร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการบริหารงานบุคคล.....	93

12. แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับของการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	95
13. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย การบริหารกับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3	96
14. แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์ กับการกระจายอำนาจการบริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3	97
15. แสดงผลการวิเคราะห์การหาค่าสัมประสิทธิ์การลดด้อยในรูปแบบแนวตั้ง (B) ค่าความคลาดเคลื่อน (SEB) คะแนนมาตรฐาน (BETA) ของสัมประสิทธิ์ลดด้อย	97